

ANPAS, esa xente

Fernando Lacaci Batres

Presidente da Confederación de ANPAS
GALEGAS

anpasgalegas@gmail.com
www.anpasgalegas.org

REVISTA GALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932
Páx. 89 - 91

Levo dez anos enleado na dirección da Confederación ANPAS GALEGAS, dende o seu nacemento aló en 2013, pero tamén un tanto antes, dende que comezamos a concibila un grupo de persoas que pensamos que este País precisaba unhas asociacións de nais e pais cun discurso de compromiso para o Ensino Público Galego. Xa non era novo no obradoiro, levaba anos presidindo unha Federación, e aínda un tempinho máis presidindo unha Anpa de primaria, que logo foi outra de secundaria, outra nun conservatorio... O caso é que algo levo vivido nas ANPAS, iso non me fai ser infalíbel, certo, pero dáme unha visión que quereda poñer ao servizo de todas.

Sorprendeume sempre, dende o primeiro momento, a simplicidade da idea que a sociedade ten das ANPAS, xa non digo dentro da comunidade educativa, que tamén, senón no propio imaxinario das nais e pais que se van achegando ao ensino público. E penso que realmente non é máis que outra das consecuencias da menor consideración que a vida do fogar tivo sempre na sociedade. Tamén podería dicir que é outra das eivas que nos trouxo o patriarcado, pois queda dito.

No modelo de familia do franquismo, que á fin é no que continúan querendo que vivamos, o fogar era un espazo que se presumía estruturado dende o punto de vista material: limpeza, alimentación, coidado na enfermidade ou educación na submisión aos canons establecidos. Era algo así como unha pensión de calidade onde ademais che deran algo de cariño; pero dende logo na casa non che habían dar alimento intelectual, espiritual si, que o catolicismo tamén entrara neses muros para contaminalos, como fai con todo o que toca, pero diso, se acaso, falamos tamén outro día.

Esa falta de alimento intelectual, que se suplía na escola e na participación nos diferentes foros da vida adulta –se eras un home– ou non se consideraba necesaria –se eras unha muller–, delimitaba o alcance do fogar a unha contorna moi reducida, un espazo no que vivías a felicidade da infancia, e do que xa logo, de xeito natural, marchabas a máis elevados destinos se tiñas certa condición económica e algo de facilidade académica

Nai con filla no colo

(se a condición económica era moi grande, a facilidade académica tampouco era imprescindible, como agora mesmo). E se non tiñas esas facilidades, reproducías outra casa igual, e o mundo seguía xirando.

Esta consideración «menor» do fogar impregnou totalmente o mundo feminino, porque era o que se lle deu como propio, malia non o pedir.

Todo o que facían as mulleres era imprescindible, pero non era «importante»; e con semellante despropósito, aquela sociedade torpe meteu no mesmo saco a infancia, a educación inicial, a crianza, o coidado, o cariño necesario, e, por suposto, a relación coa escola... e as ANPAS.

A fin de contas, que era unha Anpa?, tan só un conxunto de nais que ían á escola reproducir os comportamentos «menores» que tamén facían na

casa; eran mulleres preocupadas pola alimentación, a saúde, a calefacción..., mulleres que facían os disfraces que habían levar os cativos no entroido ou no festival de fin de curso, ou os biscoitos do día do aniversario. Pero o traballo de verdade, o de pensar, estaba fóra do fogar, nas rúas e nos cenáculos de importancia, nos xuntoiros do poder grande e pequeno. Nas ANPAS daquela non había homes, malia chamárense APAS, porque as nais onde non estaban era nos nomes das cousas.

Todo iso foi sempre unha inmensa mentira como ben sabemos –de certo sabémolo?– hoxe. Aquelas nais co-ciñeiras e costureiras foron tamén nais educadoras; aquelas mulleres coidadoras eran tamén persoas feitas que sabían ben o que facían e o porqué de facelo. Poucas persoas adultas hai, homes ou mulleres, que non teñamos no noso corazón un lugar senlleiro para aquela nai que foi o soporte vital imprescindible no crecemento e a formación, que certamente facía o bocadillo da

merenda, revisaba contigo os deberes, ou explicaba con coitado o que non comprendías ata espremer o límite dos seus propios coñecementos.

Quede aquí a miña rendida homenaxe ás sufridoras dun mundo inxusto que roubou valor a quen máis valor tiña, que lles roubou futuro a quen tería podido crear un espazo mellor do que temos.

Volvendo ás ANPAS, o certo é que partimos daquela visión, e, aínda non sei moi ben como, continuamos en moitos casos no mesmo lugar. Hai xa moitos anos que aquelas mulleres non son a norma, nin a pretensión da sociedade, e que xa estamos aquí moitos homes que sabemos que non nos corresponde decidir en solitario; xa hai moito tempo que calquera nai ou pai dun centro de ensino ten a preparación académica, e por suposto a suficiente seguridade intelectual para falar de ti a ti co profesorado, coa administración ou co resto das familias do centro; e aínda así, o tópico continúa.

Pero nisto quizais pase tamén como ocorre nas casas, onde as mulleres conseguiron, en moitas ocasións, librarse do rol convencional para descubrir que ninguén o asumía en troques. Porque cando algo non funciona, non abonda cun cambio parcial, precísase unha remuda absoluta. Que por moito que queiramos modernizarnos, segue a ser necesario lavar a roupa e pasarlle o ferro.

E quizais nos colexios pase algo similar, as familias mudamos, as mulleres xa hai moi-

to tempo que non son aquelas nais cociñeiras e costureiras, os homes, algúns e cada vez máis, sumámonos ao traballo de atención, coidado e cariño das nosas crianzas; e todas demos un paso á fronte na consideración da necesidade de participar na vida educativa das nosas fillas e fillos, na súa etapa escolar, na privada, na familiar, e onde faga falta, tamén, se é necesario, facéndolles un disfrace ou organizando unha festa.

Porque as familias entendemos que todo é vida, todo é coidado e en todo é necesario que esteamos, entendemos que para ben medrar, unha crianza precisa o cariño da nai e do pai, a atención da mestra e do mestre, e o coidado da sociedade ao completo; e para que iso se produza temos que acompañala en todos os momentos e todas as

circunstancias nas que viva, e facelo á par, xuntas e de acordo, para que o acubillo que lle prestemos sexa completo.

As ANPAS, que semella que me desvío, non somos unha cousa menor que fai festas e actividades, somos as familias participando da vida educativa formal das nosas fillas e fillos, defendéndoas a elas e a súa contorna, porque sabemos que non hai lugar seguro para unha persoa, a seguridade vén do grupo e da defensa mutua, da compañía e a mirada atenta.

As ANPAS xa levamos tempo estando onde sempre quixemos estar, e será que o resto da comunidade educativa aínda non se decatou de que, como aqueles homes de outrora, ten que variar a súa posición porque está a estorbar a imprescindible participación de todas na crian-

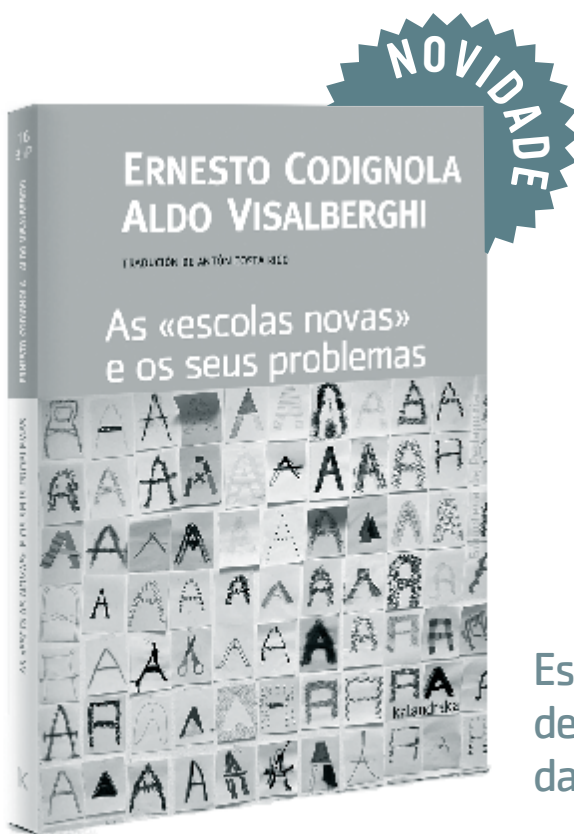
Pai colorea con filla pequena

za, na educación, no coidado, na atención e no cariño que temos que lle transmitir á xuventude que vén tras de nós?

Ou é que alguén pensa que se pode traballar a educación emocional da xuventude sen que as súas nais e pais esteamos presentes e participando? ■

PUBLICIDADE

Biblioteca de Pedagogía

1	16 p	FRANCESCO TORUCCI	4. INTELLECTUALISMO	K
2	16 p	FRANCESCO TORUCCI	CRONOLOGIA DEL MOVIMENTO	K
3	16 p	MARIA MONTessori	EL FONDO DEL MOVIMIENTO	K
4	16 p	LEV VIGOTSKI	4. INTELLECTUALISMO - 4. INTELLECTUALISMO	K
5	16 p	PHILIPPE MENET	EL FONDO DEL MOVIMIENTO	K
6	16 p	JEAN PIAGET	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
7	16 p	PAULO FREUD	PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
8	16 p	ESCOLA DE BARCELONA	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
9	16 p	CELESTIN FRENET	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
10	16 p	VICTOR SEGAL	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
11	16 p	JOHN DEWEY	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
12	16 p	FRANCESCO TORUCCI	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
13	16 p	J. A. FERNÁNDEZ BRAVO	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
14	16 p	MULIERES IMPRESCINDIBLES	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K
15	16 p	MARIO LÓPEZ	LA PSICOLOGIA DEL NIÑO	K

Escritos pedagógicos
de dous grandes promotores
da Nova Educación